Cập nhật Section 301: Mỹ lùi hạn kết luận điều tra Sở hữu trí tuệ (IP) với Việt Nam - Tích cực trong ngắn hạn

1. Các hạng mục điều tra Section 301 liên quan tới Việt Nam

Hồ sơ	Đối tượng	Trạng thái	Mức thuế	Hạn kết luận
Sở hữu trí tuệ (IP)	Riêng Việt Nam	**Đang điều tra –** vừa lùi hạn 3 tháng từ 29/11/2026	Chưa có	**28/02/2027**
Dư thừa công suất	16 nền kinh tế, gồm VN, TQ, EU, Thái Lan, Indonesia, Malaysia…	Đang điều tra	Chưa có	**11/03/2027**
Lao động cưỡng bức	60 nền kinh tế	**Đã kết luận**; 2 vụ kiện đang chờ tại CIT	**VN 12,5%**	Hiệu lực từ 24/07/2026

- **Mức thuế hiện tại:** hàng Việt Nam chịu thêm 12,5% trên thuế MFN; hàng chịu Section 232 (thép, nhôm, gỗ bọc nệm, tủ bếp…), dược phẩm và hàng không dân dụng được miễn.
- **So với đối thủ:** bất lợi 2,5 điểm % so với nhóm 10% (Ấn Độ, Indonesia, Malaysia, Bangladesh, Campuchia, Mexico); lợi thế khoảng 25 điểm % so với hàng Trung Quốc thuộc List 1–3 (tổng 37,5%: đồ gỗ, nội thất; máy móc, linh kiện điện tử; thủy sản; phụ tùng…)

Gia hạn với Trung Quốc (đến 09/01/2027): 178 mặt hàng tiếp tục được miễn thuế 301; phí cập cảng Mỹ với tàu Trung Quốc/tàu đóng tại Trung Quốc tiếp tục hoãn → tránh rủi ro tăng cước tuyến Mỹ trong ngắn hạn.

2. Điều tra Sở hữu trí tuệ: diễn biến & phản ứng của Việt Nam

2.1. Diễn biến: Bối cảnh Việt Nam

- 30/04/2026: USTR xếp Việt Nam là **"Quốc gia ưu tiên" (Priority Foreign Country)** – quốc gia duy nhất, lần đầu tiên sau 13 năm. Lý do chính: vi phạm bản quyền trực tuyến, hàng giả, kiểm soát biên giới yếu, phần mềm không bản quyền, thiếu chế tài hình sự.
- 29/05/2026: mở điều tra Section 301; USTR cho rằng Việt Nam **chưa có tiến triển** thực chất về IP, kể cả trong đàm phán thỏa thuận thương mại đối ứng.
- tháng 11/2026: lùi hạn sang **28/02/2027** do "vấn đề phức tạp". Luật cho phép 6 tháng + tối đa 3 tháng → **đây là hạn cuối, USTR bắt buộc phải kết luận**.

2.2. Phản ứng của Việt Nam: Việt Nam đã sửa luật và đẩy mạnh thực thi trong năm 2026

Văn bản / Hành động	Hiệu lực	Nội dung đáp ứng lo ngại của Mỹ
Chỉ thị 02/CT-TTg tăng cường thực thi quyền SHTT	30/01/2026	Giao trách nhiệm cho các bộ, ngành, địa phương; làm nền tảng cho các đợt ra quân.
Nghị định 341/2025 xử phạt về quyền tác giả	15/02/2026	Tăng mức phạt: tối đa 250 triệu đồng (cá nhân), 500 triệu đồng (tổ chức)
Thông tư 06/2026/TT-BTC kiểm soát SHTT tại cửa khẩu	01/03/2026	Thực thi quyền SHTT tại cửa khẩu: Hải quan được **chủ động tạm dừng thông quan** hàng nghi giả; mở rộng kiểm soát hàng thương mại điện tử.
Luật sửa đổi Luật SHTT (131/2025/QH15)	01/04/2026	Bổ sung cơ chế gỡ bỏ nội dung vi phạm trên môi trường số; bảo hộ tín hiệu cáp mã hóa
Công điện 38/CĐ-TTg	05/05/2026	Ra quân toàn quốc; triệt phá website vi phạm bản quyền lớn, khởi tố hình sự
Kết luận 51-KL/TW (Bộ Chính trị)	17/06/2026	Đưa bảo vệ SHTT lên ưu tiên chính trị cấp cao nhất
Nghị định 186/2026 xử phạt sở hữu công nghiệp	15/07/2026	Cục SHTT được phạt tới 250 triệu đồng; thẩm quyền phạt của Quản lý thị trường và Hải quan tăng mạnh; cho phép **chặn tên miền vi phạm**
Dự thảo Bộ luật Hình sự (sửa đổi)	Đang trình Quốc hội khóa XVI	Bộ Công an đang tiếp thu ý kiến về các tội xâm phạm SHTT; tăng chế tài hình sự

Kết quả thực thi

Theo Bộ Khoa học và Công nghệ, trong 9T/2026, cả nước phát hiện **9.060 vụ xâm phạm SHTT**, xử lý hành chính **8.477 vụ** với **tổng tiền phạt hơn 131 tỷ VND**. **Khởi tố 244 vụ án hình sự, tăng 467%** so với năm 2025. Các vụ tiêu biểu:

- **Bóng đá lậu:** triệt phá Xôi Lạc TV, khởi tố 30 bị can; triệt phá các đường dây CakhiaTV, RakhoiTV.
- **Phim lậu:** khởi tố 7 bị can vận hành hơn 100 website phim lậu (nhóm đứng sau HiAnime), thu lợi khoảng 315 tỷ đồng; VKSND Tối cao đã truy tố, vụ án đang chờ xét xử.
- **Phần mềm không bản quyền**: máy tính Thánh Gióng cài Microsoft lậu (53.000 máy, doanh số 450 tỷ đồng), lần đầu tiên cả nước khởi tố về xâm phạm quyền tác giả đối với phần mềm.
- **Hàng giả:** phối hợp với HSI (Mỹ) phát hiện nhà máy tại TP.HCM sản xuất 50.000 đôi giày giả Nike, Air Jordan để xuất sang Mỹ; khởi tố đường dây hơn 14.000 áo thun giả 11 nhãn hiệu (Lacoste, Calvin Klein, GAP…) tại TP.HCM.

Nhận định kết quả sau 28/02/2027

- **Cách thức:** nếu kết luận Việt Nam vi phạm, USTR có thể:
  - Áp thuế bổ sung cộng dồn lên mức 12,5%, theo diện rộng (Brazil 25%) hoặc theo danh sách mã HS chọn lọc;
  - Áp biện pháp phi thuế quan;
  - Ký thỏa thuận ràng buộc thay cho biện pháp.
- **Thời điểm: Hạn cuối kết luận: 28/02/2027**
  - Nếu có biện pháp, thời điểm áp dụng sớm nhất khoảng tháng 3–4/2027, có thể hoãn tối đa 180 ngày.
- **Đối tượng**:
  - Nhóm bị ảnh hưởng nhiều nhất: hàng có kim ngạch lớn: dệt may, giày dép, gỗ, thủy sản…
  - Ít bị ảnh hưởng: hàng chịu Section 232 và điện tử.
- **Đánh giá: Kịch bản cơ sở** là thỏa thuận cùng hiệp định thương mại đối ứng, **thuế giữ khoảng 12,5%**. Tiền lệ nghiêng về thỏa thuận:
  - **Trung Quốc (1995, 1996)**: năm 1995, Mỹ công bố thuế 100% trên 1,08 tỷ USD hàng hóa. Hai bên đạt thỏa thuận vào ngày thuế có hiệu lực (26/2/1995), nên thuế không được áp. Năm 1996 lặp lại kịch bản này: Mỹ không áp thuế và gỡ PFC; **Ukraine (2001)**: bị áp thuế 100% trên khoảng 75 triệu USD hàng hóa năm 2002; thuế được gỡ năm 2005 sau khi Ukraine sửa luật; **Ukraine (2013)**: kết luận vi phạm nhưng không áp biện pháp.

3. Tác động của việc lùi hạn điều tra IP đến ngành & cổ phiếu

Nhóm	Mã cổ phiếu	Cơ chế tác động
HƯỞNG LỢI TỪ VIỆC SIẾT THỰC THI SỞ HỮU TRÍ TUỆ		
Nội dung số, OTT có bản quyền	FOX (FPT Play)	Triệt phá website lậu (bóng đá, phim) chuyển người xem sang nền tảng có bản quyền
Bán lẻ, phân phối hàng chính hãng	MWG, FRT, DGW	Siết hàng giả, hàng nhái trên thương mại điện tử và livestream giảm cạnh tranh không lành mạnh
Phân phối phần mềm bản quyền	FPT, CMG	Mỹ yêu cầu xử lý phần mềm không bản quyền → nhu cầu mua license trong doanh nghiệp và khu vực công tăng
HƯỞNG LỢI NGẮN HẠN TỪ VIỆC GIA HẠN (ĐẾN 28/02/2027) & RỦI RO NẾU KẾT LUẬN BẤT LỢI		
Dệt may	TNG, MSH, TCM, VGT	**Ngắn hạn:** Việc gia hạn thêm 3 tháng giúp các DN có thể chốt đơn Xuân - Hè 2027; KH Mỹ có thể đẩy nhanh nhập hàng trước 28/02/2027. **Rủi ro:** thị trường Mỹ chiếm tỷ trọng lớn; bất định kéo dài khiến đơn hàng Thu – Đông 2027 (thường chốt quý 1) có thể bị giữ lại hoặc bị ép chia sẻ rủi ro thuế.
Gỗ & nội thất	PTB, GDT	
Thủy sản	VHC, FMC, MPC	
Cảng & logistics	GMD, VSC, HAH	Hưởng lợi từ sản lượng hàng đi Mỹ tăng nếu khách hàng nhập trước hạn kết luận
KCN	KBC, IDC, SZC, VGC	Nhà đầu tư FDI có thể chờ kết luận trước khi ra quyết định → **giao dịch thuê đất có thể chậm** trong khoảng 1, 2 quý.

MỐC THEO DÕI:

09/01/2027 — Hết hạn miễn trừ & hoãn phí cảng với TQ

28/02/2027 — **Kết luận IP**

11/03/2027 — Kết luận dư thừa công suất

Lưu ý: Đây là những nhận định sơ bộ ban đầu, kết quả thực tế phụ thuộc vào **tiến trình đàm phán giữa Việt Nam và Mỹ, cũng như các thay đổi chính sách có thể phát sinh trong thời gian tới.** Nhà đầu tư nên cân nhắc kỹ và theo dõi các cập nhật tiếp theo trước khi ra quyết định.

SHS

Kiến tạo tài chính thịnh vượng

CÔNG TY CỔ PHẦN CHỨNG KHOÁN

SÀI GÒN - HÀ NỘI (SHS)

Website: shs.com.vn

Tel: 1900 63 8588

Email: hotrokhachhang@shs.com.vn

GIAO DỊCH NGAY CÙNG SHS

App trading: SH Smart

Bảng giá: sboard.shs.com.vn

Web trading: shsmart.shs.com.vn